



PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Conf. cu originalul

COMISIA PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT,
ȘTIINȚĂ, TINERET ȘI SPORT
București, 18 septembrie 2019
Nr.4C-11/179

RAPORT

asupra proiectului de Lege pentru introducerea disciplinei "Educație și cultură media" în învățământul preuniversitar
(PLx. 326/2019)

1. În baza prevederilor art. 95 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu adresa nr. PLx. 326 din 01 iulie 2019, Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport a primit spre dezbatere, în fond, proiectul de Lege pentru introducerea disciplinei "Educație și cultură media" în învățământul preuniversitar.

Pentru întocmirea raportului, Comisia a analizat avizul negativ al Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, avizul negativ al Comisiei juridice, de disciplină și imunități, avizul favorabil al Consiliului Legislativ nr. 84/13.02.2019, avizul nefavorabil al Consiliului Economic și Social nr.665/13.02.2019 și Punctul de vedere negativ al Guvernului nr. 788/27.05.2019.

Proiectul de lege are ca obiect de reglementare introducerea disciplinei „Educație și cultură media”, în programa pentru învățământul preuniversitar, ca disciplină obligatorie pentru elevii claselor VI-IX, în scopul dezvoltării unor abilități media și a unei capacități de a judeca critic, în mod independent, informațiile primite. Totodată, în Expunerea de motive se susține că „dezvoltarea fenomenului *fake news* generează o criză pentru societatea contemporană și amenință inclusiv buna funcționare a democrațiilor liberale, cu riscuri asupra securității și siguranței naționale”, context în care elevii, tinerii trebuie pregătiți pentru a înțelege, verifica, filtra informațiile din spațiul mediatic și de pe rețelele de socializare.

2. În funcție de obiectul și conținutul său, proiectul de lege face parte din categoria legilor **ordinare**, potrivit prevederilor art. 73 din Constituția României, republicată.

La lucrările Comisiei au fost prezenți un număr de 17 deputați, din totalul de 26 membri ai Comisiei.

În baza prevederilor art. 54 și 55 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, la dezbaterile proiectului de lege a participat ca invitat domnul Petru Andea, secretar de stat în cadrul Ministerului Educației Naționale.

3. Potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, și ale art.92 alin.(9) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, Camera Deputaților este **Cameră decizională**.

Senatul, în calitate de primă Cameră sesizată, a adoptat proiectul de lege în ședința din data de 26 iunie 2019, în condițiile art. 75 alin. (2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

4. În urma dezbaterii, în ședința din 17 septembrie 2019, Comisia a propus, cu 2 voturi pentru adoptare, 5 voturi împotriva adoptării și 10 abțineri, **respingerea** proiectului de Lege din următoarele considerente:

- procesul de inovare curriculară inițiat de Ministerul Educației Naționale (MEN) în anul 2012, a vizat corelarea interdisciplinară și deschideri pluri-, multi- și transdisciplinare; accesibilitate, actualitate; centrarea pe învățarea relevantă pentru experiențele de viață ale elevilor. Doar în anul școlar 2018-2019, la nivelul Ministerului Educației Naționale au fost transmise numeroase propuneri de modificare și completare a Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, prin introducerea de noi discipline, cât și propuneri de creștere a numărului de ore la diferite discipline. În acest context, satisfacerea tuturor acestor solicitări și propuneri de modificare a planurilor-cadru în vigoare, prin introducerea de noi discipline și/sau creșterea numărului de ore, ar conduce la imposibilitatea proiectării unui curriculum-național care să respecte principiile educaționale, consacrate atât la nivel național, cât și la nivel european și internațional;

- modificarea planurilor cadru, oportunitatea introducerii/ scoaterii unei discipline din planul cadru se realizează de către instituțiile abilitate în acest domeniu, respectiv Ministerul Educației Naționale, acest aspect ține de politica educațională și presupune dezbateri publice și studii de impact, atât în plan educațional, cât și din punct de vedere al resursei umane și financiare;

- în ceea ce privește educația pentru mass-media, Ministerul Educației Naționale a desfășurat un efort special pentru realizarea unei oferte adecvate curriculare, în raport cu particularitățile de vârstă ale elevilor, ale sistemului nostru educațional și ale marilor direcții de dezvoltare în domeniul educației și culturii media, de la nivel european. De aceea, la nivelul curriculumului școlar pentru învățământul gimnazial și pentru învățământul liceal, în curriculumul obligatoriu de trunchi comun și/sau în curriculumul la decizia școlii/opțional, se regăsesc discipline/elemente de conținut și competențe care vizează dezvoltarea de abilități cu relevanță pentru aspecte precum gestionarea riscurilor asociate navigării pe Internet, aplicabile și în ceea ce privește contactul și raportarea la știrile false (așa numitul fenomen fake news), precum *Consiliere și orientare, Informatică și TIC, Educație socială* (toate din curriculum obligatoriu), *Lectura și abilitățile de viață* (curriculum la decizia școlii); teme și informații specifice se găsesc și în curriculumul din aria *Limbă și Comunicare*;

- planul-cadru prevăzut a fi realizat de Ministerul Educației Naționale este nerealist și nerealizabil având în vedere că se propune ca „specialiștii” prevăzuți la art. 2, aleși în baza unor criterii vagi și netransparente, să îi „învețe” pe profesorii de limba română, istorie, educație civică și filosofie cum să predea o disciplină neprecizată, a cărei nevoie se întemeiază pe o noțiune vagă - „fake-news”, noțiune al cărei sens nu este suficient de unitar, încât pe această bază să fie creată o nouă disciplină. De exemplu, în expunerea de motive se afirmă: *„pe fondul unei crize economice, sociale sau politice, și în contextul manipularilor de tip „fake-news”, ideologii toxice precum fascismul sau comunismul pot*

căpăta avânt". Câtă vreme nu se explică dacă există vreo legătură între crizele economice, politice sau sociale, fake-news și fascism/comunism, expunerea de motive rămâne la nivelul unei pledoarii politicianiste, fără teme științifice. Nu există studii sau analize care să ateste faptul că o criză economică crește cantitatea de știri false și această creștere „*dă avânt*” fascismului sau comunismului;

- nu se precizează cine și în baza căror criterii selectează profesorii care să participe în fiecare an la cursurile de pregătire. Mai mult, nu se înțelege dacă profesorii aleși să participe la cursurile de pregătire pot refuza sau sunt obligați să participe, iar dacă sunt obligați, nu se specifică în baza cărei legi ar fi posibil acest fapt;

- nu există bază științifică care să demonstreze că educația și cultura media reușesc să modifice rata analfabetismului funcțional, motiv invocat în expunerea de motive, nefiind o materie care te face să înțelegi conținutul textelor și nici să aplici practic anumite cunoștințe teoretice. Se impune în primul rând ca materii precum logica, limbă și comunicare și literatura să fie regândite ca structură și rezultat dorit, astfel încât copiii să învețe mai întâi să înțeleagă texte, pentru ca apoi, într-o etapă viitoare să se poată merge pe "identificarea și respingerea argumentată a oricărei forme de retorică xenofobă, rasistă, antidemocratică și antieuropeană". Altfel, această materie va însemna însușirea mecanică a unor alți termeni, considerați de un "grup de lucru" ca fiind *politically correct*, dar, de fapt, în subsidiar, copiii vor fi privați de gândirea și analiza fenomenelor, fiind "învățați" ce să creadă despre fenomene, evenimente, sisteme etc. Totodată, riscurile asupra securității și siguranței naționale, generate de „fake news”, reprezintă un domeniu mult prea greu de înțeles la niște vârste atât de mici și cu atât mai puțin ar putea învăța să „respingă argumentat orice formă de retorică xenofobă, rasistă sau antisemită”;

- termenii și noțiunile folosite în proiectul de lege și în expunerea de motive sunt vagi, nepotrivii unui demers normativ.

PREȘEDINTE
Prof.univ.dr.ing. Sorin-Mihai CÎMPEANU

SECRETAR
Viorel STAN

Șef birou Ioana Mînză
Consilier parlamentar Monica Tudor